

5. Кларин М. Профессиональный стандарт “Коуч”: развитие коучинга как профессии / Кларин М. – Организационная психология. – 2014. - Т4. - №1. - С. 6 – 12.
6. Кови Стивен Р. Семь навыков высокоэффективных людей: Мощные инструменты развития личности / Р. Кови Стивен. – М. : Альпина Бизнес Букс, – 2006. – 375 с.
7. Кравченко Ю. Стресс-коучинг: кросскультурное спокойствие / Кравченко Ю. - Онлайн журнал HRM.ua № 1, 2010 http://www.hrm.ua/article/stresskouching_krosskulturnoe_spokojstvie
8. Романова С. М. Коучінг як нова технологія в професійній освіті / С. М. Романова // Вісник Нац. авіац. ун-ту. Серія : Педагогіка. Психологія. – 2010. – Вип. 3. – С. 83–86.
9. Уитмор Дж. Коучинг высокой эффективности / Дж. Уитмор. – [пер. с англ.]. – М. : Международная академия корпоративного управления и бизнеса. – 2005. – С. 168.
10. Шевчук С. Коучинг як метод навчання студентів у контексті реформування вищої освіти України / Шевчук С. - Наукові праці. Педагогіка - Випуск 257. – Том 269.- С.- 62 – 65.
11. Шершнева В. Педагогическая модель развития компетентности выпускника вуза / В.Шершнева, Е.Перехожева // Высшее образование в России.- 2008. - №1. - С.152 – 154.

Тимонтьєва Ольга Володимирівна. Освітній коучинг як ефективна технологія у підготовці майбутніх педагогів.

У статті проводиться аналіз, доцільність та перспективи використання коучингу як ефективної технології у підготовці студентів.

Ключові слова: коучинг, освітній коучинг, компетентнісно-професійний підхід, інноваційні технології, усвідомлення цілей, професійний розвиток.

Timontieieva Olga. Educational coaching as an effective technology of training future pedagoges.

The article analyzes, the advisability and prospects of using coaching as an effective technology in training students.

Key words: coaching, educational coaching, competence-professional approach, innovative technologies, awareness of goals, professional development.

УДК 94 (477)

У С Т І.,

кандидат педагогічних наук,
Університетський коледж Київського університету
імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна

ЖАНРОВА ПАЛІТРА ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ВИСТУПІВ ЗАСНОВНИКА РЕДАКТОРСЬКОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ Р. ІВАНЧЕНКА

Публіцистику називають літописом сучасності, оскільки в ній в усій повноті віддзеркалюються історія, злободенні проблеми суспільства – політичні, соціальні, побутові.

Публіцистичний стиль – один із функціональних стилів літературної мови, який обслуговує широку сферу суспільних стосунків, найповніше він використовується в газетах, суспільно-політичних журналах, на радіо, телебаченні, у документальному кіно. Публіцистичному стилю властиві дві основні нерозривно поєднані функції інформативності й впливу. Його мета – точно, доступно і яскраво інформувати

читача про найважливіші факти в житті країни й за її межами; впливати на читача, викликати певне ставлення до повідомлюваних фактів і подій.

Сучасна публіцистика присвячена актуальним питанням життя суспільства. В ній завжди наявна авторська оцінка події або проблеми, яку висвітлює автор. Основні «спалахи» публіцистики відбуваються в переламні, значущі ситуації в житті суспільства. Вона є гостросоціальною відповіддю передових членів соціуму на ті питання, що постають перед громадянами в цей час.

У цьому контексті варто розглянути напрацювання Р.Г. Іванченка в українських виданнях.

Серед публіцистичних текстів науковця значне місце посідають статті та рецензії, нариси, деякі його матеріали мають ознаки фейлетону. Більшість публіцистичних робіт написані у жанрі статті. Стаття — найважливіший аналітичний жанр журналістики, що на підставі розгляду та зіставлення значної групи фактів чи ситуацій ґрунтовно й глибоко трактує, осмислює й теоретично узагальнює проблеми соціальної дійсності [1]. Стаття будується на аналізі проблем. Факти в ній відіграють ілюстративну, службову роль, предметом статті є проблема. Головним її внутрішньожанровим типом є проблемна стаття, хоча історія журналістики знає й такі її різновиди, як передова, пропагандистська, науково-популярна. Автор у статті ґрунтовно аналізує факти та явища життя, доносить до читача певну думку, ідею за допомогою низки аргументів. У цьому жанрі повною мірою використовуються аргументація, мотивація дій, усі види текстів: розповідь, роздум та опис.

Р.Г. Іванченко писав переважно наукові статті. Зокрема, в одній із них – «Текст у рекламі» – характерний аналіз описуваної проблеми. Науковець подає тлумачення терміна «реклама», розкриває його значення, висвітлює історію виникнення поняття, подає оцінку стану галузі, дає поради працівникам рекламної сфери. Вчений звертає увагу й на проблему мовних особливостей рекламних текстів, аналізує ефективність використання текстових конструкцій у рекламі. Р.Г. Іванченко навчає фахівців ефективніше створювати рекламний продукт за допомогою мовних засобів. Для цього автор вдається до вивчення особливостей мовного та синтаксичного оформлення рекламних текстів; аналізу манери викладу рекламних матеріалів різних організацій; рекомендує можливі способи подачі матеріалу; дає поради щодо виділення основної думки у рекламі. Особливу роль у статті відіграє система аргументації [2]. Так, Р. Іванченко вдається до аналізу невдалих рекламних текстів, вказує на причини їх неефективності та радить, як позбутися помилок.

Стаття «Текст у рекламі» може послужити допоміжним матеріалом для спеціалістів галузі реклами, оскільки ряд концептуальних положень науково обґрунтовано вченим.

Працюючи в спеціалізованому часописі «Друкарство», Роман Григорович звертався до жанру рецензії. Рецензія – це матеріал, який аналізує й оцінює науковий, літературний, мистецький твір чи виставу. Завдання рецензента – оцінити твір, його відповідність дійсності, визначити його переваги і недоліки. Основні вимоги до рецензії: науковість, об'єктивність, недвозначність у висвітленні думок, доброзичливість, обґрунтованість висновків [1]. Рецензії на книги, зокрема, на посібник «Видавнича справа та редагування» М. Тимошика, теж заслуговують на увагу [3]. Матеріал розрахований на фахівців редакторсько-видавничої справи, оскільки аналізована книга може знадобитись їм у повсякденній роботі. Рецензент визначає новизну видання; актуальність теми; досконалість структури; звертає увагу на повноту змісту; манеру викладу; мовне оформлення. Насамкінець Р. Іванченко наголошує на наукових здобутках автора рецензованого видання, вказуючи тим самим на вагомість і серйозність роботи.

Така рецензія повністю відповідає вимогам жанру. Вчений усебічно оцінив матеріал і визначив необхідність його публікації, індивідуально підійшов до викладу матеріалу.

Рецензент повинен добре орієнтуватися у творчості автора, щоб оцінити його твір. Це стосується художньої творчості. У науковій – завдання ускладнюється ступенем важкості сприйняття інформації: якщо літературний твір доступний для більшості реципієнтів, то наукову працю зможуть сприйняти належним чином лише одиниці. Це підтверджує ступінь складності й важливості рецензентської роботи вченого.

Серед художньо-публіцистичних робіт журналіста можна виокремити нариси – оповідні художньо-публіцистичні твори, у яких зображено дійсні факти, події й конкретних людей. Нарис – один із найважливіших жанрів публіцистики, вимагає від автора високої професійної майстерності, вирішує найбільш складні завдання, які постають перед ним. Призначення жанру – повідомити і показати все, що оточує людину.

У матеріалах цього жанру автор розповідає про визначних діячів українського мовознавства. Проаналізуємо майстерність публіциста у написанні нарисів на основі матеріалу «А за ним послідовники» [4], у якому йдеться про життя та діяльність професора кафедри видавничої справи та редагування ВПІ НТУУ «КПІ» М. Зарицького. Автор нарису створив портрет свого колеги, описав життя Миколи Степановича, уміло передав головні риси характеру, які пояснюють дії М. Зарицького, ставлення до оточуючих. Автор представляє свого героя реципієнтові, вдаючись лише до найважливіших етапів життя і найбільш характерних його вчинків, будуючи на цьому сюжет і композицію твору.

У нарисі «...До глибини власної кишені» Роман Григорович розповів про видатну особистість – Є. Х. Чикаленка. Ім'я відомого мецената, громадського діяча і видавця несправедливо було замовчуване за часів Радянської імперії. Р.Г. Іванченко заповзвся відкрити широкому загалу сторінки життя і діяльності видатної людини. Для науковця розповідь про Є. Х. Чикаленка є нагальною потребою осмислити нелегкий процес становлення пориву нашої країни до самостійності та незалежності [5].

У нарисі «Науковець, практик, вчитель» поетично науковець говорить про Едуарда Тимофійовича Лазаренка. Роман Григорович порівнює характер Е.Т. Лазаренка з характером гладіатора, що кожного дня працює над поліпшенням справ у видавничій галузі, над підвищенням майстерності кожного, хто працює в царині друкарства [6].

У матеріалі «Предтеча українського відродження» Роман Григорович висвітлює життя Василя Доманицького – донедавна майже невідомого українському загалу. Попри свій короткий вік Доманицький зробив величезний внесок в українську науку. Він виступив з кількома серйозними працями у галузі археології, історії, фольклористики, текстології. Працюючи у видавництві «Вік», здійснив повне й перевірене видання «Кобзаря». Працював, уриваючи час зі сну, під час канікул розвозив величезні пакунки українських книг по селах, там же, в селах, організовував спектаклі, заохочуючи молодь до акторської справи. Роман Григорович повернув з небуття людину титанічної сили духу, яка, не шкодуючи власних сил, боролася за українську науку [7].

Серед постатей, що цікавили Романа Григоровича, і постать Володимира Антоновича. Дослідник висвітлив життєвий шлях науковця, наукові погляди, громадянську позицію. Антонович присвятив своє життя українській справі. Він був переконаний у тому, що українці – окремий народ, що має право на свою долю, звичаї, права, культуру та життя [8].

Створюючи матеріали цього жанру, Р. Іванченко використовує простий і зрозумілий стиль, неначе намагається напряму звернутися до читача. Мова нарисів легка, не обтяжена складними синтаксичними конструкціями, використовується доступна широкому загалу лексика.

Р. Іванченко не міг залишатися байдужим, коли йшлося про знущання над мовою. Його матеріали, спрямовані на висвітлення примусової та добровільної русифікації України, вирізняються більшою різкістю та категоричністю, використанням особливої лексики. Наприклад, при написанні матеріалу «Краще бути згвалтованою, ніж українізованою» публіцист вдається до жанру, головне завдання якого – висміяти, але не обов'язково викликати сміх.

Фейлетон – сатиричний художньо-публіцистичний жанр, котрий виявляє комічну суть негативних фактів, процесів і явищ дійсності.

Є декілька видів фейлетону: фейлетон-стаття, фейлетон-кореспонденція, фейлетон-нарис, фейлетон-замальовка тощо [1]. Роман Григорович використав фейлетон-статтю. Об'єктами фейлетона-статті є недоліки людей, риси їхнього характеру, мета та результати діяльності, які наносять шкоду іншим. Зазвичай фейлетон має точну адресу, у нього є реальний антигерой. У Р. Іванченка такими антигероями є влада та окремі її діячі, які постійно топчуться навколо мовного питання, показують, ніби переймаються цим, але насправді нічого не роблять для його вирішення. Це і народ, який схиляє голову і кориться нав'язаному.

Р. Іванченко використовує іронію, щоб переконливіше висловити позицію, вводить у матеріали відомих літературних персонажів: недалекоглядних, зажерливих, тих, які турбуються лише про себе. Порівняно з цими героями (тьотя Мотя, Попандопало) сучасні реальні персонажі приносять набагато більшої шкоди. Вони не просто шукають своєї вигоди, а й ошукують людей. Сміх, який, здається, повинні викликати у читача недолугі герої публіциста, переходить у смуток. Публіцист за допомогою сатиричних засобів передає складність ситуації. Але до боротьби з негативом він закликає цілком серйозно, без жодного натяку на гумор.

Як і вимагають правила жанру, Р. Іванченко забезпечує документальність, строгі фактологічність того, про що повідомляє. Його події і більшість героїв – реальні. Факти, які він описує і засуджує – підтверджені історією.

Р. Іванченко творив у різних жанрах, дотримувався особливостей побудови та мови робіт. Кожен його матеріал – індивідуальне бачення того чи іншого питання. Автор підтверджує подані факти або за допомогою наукових тверджень, або ситуації, або історичних подій.

Кожен текст говорить про ступінь обізнаності автора із описуваною подією. Навіть маловідомі історичні дані він подає уміло й переконливо.

Автор знайомий із працями багатьох українських та зарубіжних літераторів, видавців, мовознавців, учених, політичних діячів. Він використовує цитати з опрацьованих ним першоджерел, роблячи матеріал ще більш вагомим. Наприклад, у статті «Живучи в Україні, він обрав Україну» науковець, розповідаючи про В. Антоновича, широко використовує прийом цитування, щоб дати змогу Антоновичу самому окреслити свої погляди та судження, а не переказувати його думки.

Р. Іванченко дотримується усіх вимог, що висуваються до автора. Тексти його науково обґрунтовані, прості для сприйняття і доступні навіть читачеві, незнайомому із описуваною тематикою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. — 5-те вид. — К. ; Ірпінь : Перун, 2005.
2. Іванченко Р. Текст у рекламі / Р. Г. Іванченко // Друкарство. — 2001. — № 4. — 90 с.

3. Тимошик М. Роман Іванченко. Книгознавець і редактор / М. Тимошик // Київська старовина. – 2004. – №6. – 166 с.
4. Іванченко Р. А за ним послідовники / Р. Іванченко // Друкарство. – 2001. – № 5. – 90 с.
5. Іванченко Р. До глибини власної кишені / Р. Г. Іванченко // Друкарство. – 2004. – № 1 – 80 с.
6. Іванченко Р. Науковець, практик, вчитель / Р. Г. Іванченко // Друкарство. – 2000. – № 2. – 80 с.
7. Іванченко Р. Предтеча українського відродження / Р. Г. Іванченко // Друкарство. – 1997. – № 1. – 46 с.
8. Іванченко Р. Сіхо: Antonowich mówi / Р.Іванченко, О.Іванченко // Друкарство. – 2001. – № 6. – 80 с.

Ус Тетяна Іванівна. Жанрова палітра публіцистичних виступів засновника редакторської школи України Р. Іванченка.

Актуальність наукової розвідки пояснюється тим, що публіцистична творчість науковця досі не була предметом вивчення. Ця стаття є першою спробою окреслити жанрову палітру публіцистичних виступів Р. Іванченка.

Ключові слова: публіцистичний стиль, жанрова палітра, стаття, фейлетон, нарис, рецензія.

Us Tetiana. Journalistic genre appearances R. Ivanchenko.

Relevance of scientific exploration because the journalistic work of the scientist has not been the subject of study. This article is the first attempt to outline the range of journalistic genre appearances R. Ivanchenko.

Key words: journalistic style, genre palette, article, pamphlets, essay, review.

УДК 378:004

ФОМЕНКО М. М.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАКТИЦІ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Інформатизація (у перекладі з лат.— пояснення, викладення) є одним із головних напрямів розвитку сучасного суспільства, на якому ґрунтується перехід від індустріального етапу розвитку до інформаційного. Це процес перебудови життя суспільства на основі використання достовірної, вичерпної і своєчасної інформації у всіх суспільно значущих видах діяльності. Сучасні завдання щодо глобальної інформатизації системи вищої освіти і науки України являють собою:

- прискорення розробки та впровадження новітніх конкурентноспроможних інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери суспільного життя;
- забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій у формуванні всебічно розвиненої особистості;
- створення загальнодержавних інформаційних систем та баз даних насамперед у сферах освіти і науки.